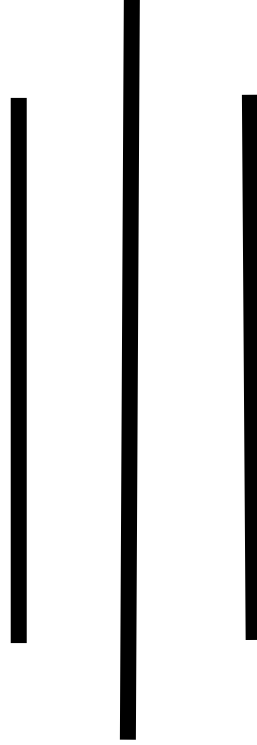

कालीगण्डकी गाउँपालिका गाउँसभामा
विक्रम सम्वत् २०८१ साल असार १० गते सोमबार
उपाध्यक्ष श्री सावित्रा कोइरालाले प्रस्तुत गर्नु भएको
आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को

बजेट वक्तव्य

कालीगण्डकी गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
विर्घा, स्याङ्जा
२०८१

गाउँसभाका श्रद्धेय अध्यक्षज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

१. नेपालको राजनीतिक परिवर्तनसँगै नेपालको संविधान २०७२ ले जारी गरेको संघीय गणतन्त्रात्मक शासनको परिकल्पना अनुसार तिन तहको सरकारमा संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले आफ्नो बजेट तथा नीति कार्यक्रम प्रस्तुत गरिसकेका छन्, भने कालीगण्डकी गाउँपालिकाको ०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अनुसरण गर्दै सम्मानित सभा समक्ष कालीगण्डकी गाउँपालिकाको ०८१/०८२ को बजेट कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु।
२. नेपालको संविधान-२०७२ ले निर्धारण गरेको संघीय संरचना राज्यको शासकीय प्रारूप बमोजिम स्थापना भएको कालीगण्डकी गाउँपालिकाको स्थानीय शासकिय प्रवन्धमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण नागरिकहरूमा हार्दिक सम्मान व्यक्त गर्दछु। संघीय संरचनाको नेपालको आधारशिला तयार गर्नका लागि विभिन्न समयमा भएका आन्दोलनहरूमा शहादत प्राप्त गर्ने अमर शहिदप्रति हार्दिक श्रद्धासुमन र सम्मान व्यक्त गर्दछु। नैतिक तथा भौतिक रूपमा योगदान गर्नुहुने राजनीतिज्ञ व्यक्ति तथा नागरिकहरूमा पनि सम्मान व्यक्त गर्दछु।
३. कालीगण्डकी गाउँपालिकाले संवैधानिक मर्म र भावना अनुरूप स्थानीय सरकार सञ्चालनको अधिकार भित्र रहेर काम गरिरहदा संघीय सरकारले देखाएको स्थानीय सरकार प्रतिको वित्तीय हस्तान्तरण प्रणालीको कटौतीका बावजुत आफ्नो स्रोत साधनलाई व्यवस्थापन गर्दै २०८१/०८२ को बजेटले नागरिकका आवश्यकतालाई परिपूर्ति गर्ने कोशिस गरीएको छ ।
४. स्थानीय शासनको रूपमा स्थानीय सरकारको स्थापना भएसँगै **समृद्ध गाउँपालिका: सुखी नागरिक**को अभिष्ट पूरा गर्नका लागि यस गाउँपालिकाले अख्तियार गरेको नीति, लिएका रणनीति र सञ्चालन गरेका योजना तथा क्रियाकलापहरूका कारण एक नमूना गाउँपालिकाको रूपमा यस स्थानीय तहले आफ्नो विशिष्ट पहिचान स्थापना गरेको व्यहोरा निवेदन गर्दछु । अन्यत्र स्थानीय सरकारका असल अभ्यासलाई सन्दर्भसहित अनुकरण गर्ने तथा यस स्थानीय सरकारका असल अभ्यासहरूलाई प्रचारप्रसार गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिँदै नमूना गाउँपालिकाको रूपमा स्थापित हुने नीति अख्तियार गरी सोही बमोजिमका कार्यक्रमलाई निरन्तरताका साथ आगामी आर्थिक वर्षको बजेटलाई निर्देशित गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

५. आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण ऐन, २०७४, नेपाल सरकारको आवधिक योजना तथा यस स्थानीय तहको आवधिक योजना, संघीय सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम र बजेटका साथै प्राप्त मार्गदर्शनहरू, नेपालका लागि दिगो विकासका लक्ष्यहरू, राजस्व अनुमान समिति, विषयगत समितहरू, बजेट सीमा निर्धारण समिति, आर्थिक सर्वेक्षण, मध्यमकालिन खर्च संरचना र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिका सुझाव तथा निर्णयहरू, गाउँसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम र सरोकारवालाहरूको सुझावहरूलाई समेत आवश्यक मार्गदर्शनको रूपमा लिएको छु ।
६. देशव्यापीरूपमा देखा परेको आर्थिक मन्दीको सुक्ष्म लक्षणबाट सतर्क रही देशको अर्थतन्त्रमा देखिन सुरु गरेको आर्थिक संकट र बढ्दो महंगीले पारेको प्रभावलाई विशेष ख्याल गरी यस स्थानीय तहभित्र आय, उत्पादन र रोजगारी सिर्जनामार्फत प्रतिस्पर्धी आन्तरिक अर्थतन्त्रको निर्माण गर्ने, श्रम संस्कृतिको प्रोत्साहन गर्ने, मानव संसाधनको गुणात्मक विकास गर्ने र सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई थप चुस्त तथा प्रभावकारी बनाउने कार्यमा यो बजेटलाई लक्षित गरेको छु । पहुँचविहिनलाई पहुँच स्थापना, सीमान्तकृतलाई क्षमता अभिवृद्धि र क्षमतावानलाई सिप अनुसारको पर्याप्त अवसरको सिर्जना गर्ने कार्यमा यस बजेटले आवश्यक व्यवस्था गर्ने गरी प्रबन्ध मिलाएको छु ।
७. आगामी बजेट जलवायु अनुकूलन अर्थतन्त्रको आधारभूत सिद्धान्तमा आधारित रहने, विकास र वातावरणबीच सन्तुलित सम्बन्ध कायम गर्ने, सामाजिक परिचालनमा जोड दिने, सेवा प्रवाहमा आधुनिक प्रविधिको उपयोगमार्फत लागतमा न्यूनिकरण गर्ने, उत्पादनमा वृद्धि तथा रोजगारीमार्फत गरिबी न्यूनिकरण गर्ने, मानव संसाधनको विकास गर्ने, सक्षम ग्रामीण अर्थतन्त्रको विकास गर्ने र गाउँसमुदायका बस्तिमा बसोबासलाई आकर्षक बनाउने कार्यमा परोक्ष प्रत्यक्षरूपमा भूमिका निर्वाह गर्ने प्रकृतिले निर्माण गरेको छु ।
८. आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम निर्धारण गरिरहँदा चुनौती र सम्भावनाहरूको दरिलो उपस्थिती रहेको छ । वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमले तय गरेका नीतिको कार्यान्वयनका लागि कार्यक्रम र क्रियाकलापको निर्धारण गर्दा चुनौतीहरूको सामना गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ ।

९. देशव्यापीरूपमा देखा परेको आर्थिक शिथिलताका कारण रोजगारी, उत्पादन र चलायमान अर्थतन्त्रमा परेको प्रभाव यस गाउँपालिकामा पर्न नदिनु, युवाशक्तिलाई गाउँमै रोजगारीका अवसरहरु प्रदान गर्नु, प्राकृतिक स्रोतहरुको दिगो र प्रभावकारी उपयोग गर्नु, व्यवस्थित वस्ति विकास गर्नु, निर्मित संरचनाहरुको टिकाउका लागि आवश्यक कार्य गर्नु, दक्ष मानव संसाधनको विकास गर्नु, कालीगण्डकी ए जलविद्युत आयोजनाको प्रभावित क्षेत्रहरुमध्येमा सबैभन्दा बढी प्रभावित क्षेत्र हुँदा समेत आनुपातिकरूपमा प्राप्त हुनुपर्ने रोयल्टी रकम प्राप्त नहुनु र जलवायु अनुकूलनका कार्यक्रममार्फत विपदजन्य परिस्थितीको न्यूनिकरण गर्नुपर्ने चुनौतीहरुका सामु यो बजेट निर्माण गरेको छु ।
१०. भौगोलिक र सांस्कृतिक सम्पदाहरुमार्फत पर्यटन अभिवृद्धि गर्न सकिने, आँधिखोला र कालीगण्डकीको पानीमार्फत लिफ्टिङ सिंचाइ, जलविद्युत आयोजना र पर्यटन अभिवृद्धिका लागि ड्याम पोखरी निर्माणको योजना सञ्चालन गर्न सकिने, विभिन्न खनिजजन्य सम्पदाहरु रहनु, मानव संसाधनको क्षेत्रमा तुलनात्मकरूपमा सक्षमता हासिल हुनु, जनसांख्यिक लाभको अवस्था रहेको, यस स्थानीय तहका गैह्रआवासीय नेपालीहरु आफ्नो जन्मस्थानप्रति लगानी गर्न इच्छुक रहनु र विकासप्रति सामुदायिक चासो रहेको जस्ता अवसरहरु समेत प्राप्त भएको छ ।
११. प्रस्तुत चुनौती र अवसरहरुका बीचमा सामञ्जस्यता कायम गर्दै आगामी आर्थिक वर्षको बजेटले **समृद्ध गाउँपालिका: सुखी नागरिकको** लक्ष्य प्राप्तिका लागि ठोस योगदान पुर्याउने सौचका साथ आर्थिक सर्वेक्षण र मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरी बजेट निर्माण गर्ने प्रयास गरेको छु । आय, उत्पादन र रोजगारी अभिवृद्धि तथा सुरक्षित र आकर्षक सामुदायिक वस्ति विकास गर्ने लक्ष्य राखेको छु ।
१२. चालू आर्थिक वर्षका लागि लिइएका नीति तथा कार्यक्रमहरु र कार्यान्वयनका लागि बजेटमा भएका व्यवस्थाको कार्यान्वयन मार्फत मापन गर्न सकिने मुख्य मुख्य भौतिक प्रगतीहरु संक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहान्छु ।
१३. सडक निर्माण तर्फ हटिया रानीघाट, छाप दब्छे सुलसुले सडक, जैपते — लिहाक - इमसिल सडक, चिफलडाँडा — मगरपधेरा सडक, तथा विभिन्न वडा सञ्चालित सडक ढलान योजनाहरुमा गरिएको सडक स्तरोन्नती तथा कालोपत्रेको काम सम्पन्न हुँदा कालीगण्डकी गाउँपालिका भित्र हालसम्म ७५ कि.मि. सडक कालोपत्रे, ५ कि.मि. सडक ढलान, ६० कि.मि. ग्रावल, १८२ कि.मि कच्ची सडक रहेको छ भने बाह्रै महिना चलने सडक २४० कि.मी निर्माण भएको छ ।

६ वटा वडा कार्यालयहरूलाई कालोपत्रे सडकले जोडिएको छ ।, लिफ्टीड सिँचाई आयोजना तर्फ बारीचौर लिफ्टीड, टड्लेहवा लिफ्टीड, प्यूघाँ लिफ्टीड, मिर्मी लिफ्टीड आयोजनाको मुख्य टुकी निर्माण, विद्युतीकरण, मोटर जडानको काम सम्पन्न भएको छ। कालीगण्डकी गाउँपालिका बासिन्दा र कर्मचारीको स्वास्थ्य बीमा मार्फत निःशुल्क उपचार प्रदान गरेकोमा बीमा बाहेकको थप अन्य उपचारको लागि कालीगण्डकी अस्पतालमा निःशुल्क उपचार सेवा प्रदान भएको छ । कालीगण्डकी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण विद्यालयमा पठन सिप कार्यक्रम लागू गरिएको छ । नवप्रवर्तनमा आधारित बाझो जमिनको दीगो सदुपयोग तथा सामुहिक खेती प्रणाली कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं. ३, ७ र ५ मा विभिन्न जातका तरकारी, फलफूल तथा अन्य बालीहरूको खेती गरिएकोमा उक्त जमिनबाट उत्पादन हुन थालेको छ । वडा नं. ३ वडा कार्यालय भवन, र स्वास्थ्य चौकी भवन आगामी वर्षको पहिलो त्रैमासिकसम्ममा निर्माण कार्य सम्पन्न हुने छन् । हेफर नेपालसँग साझेदारी कृषि र पशुको क्षेत्रमा १५० वटा बाखाको तथा बंगुरको खोर, २० वटा भकारो सुधार, ४२९ वटा बाखा र बंगुरको बच्चा उपहार स्वरूप वितरण गरिएकोछ । लागत साझेदारीमा २० वटा भैंसी, र ५ वटा गाई वितरण गरिएकोछ । वितरण गरिएकोछ । बालबालिका एवं किशोर किशोरी पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत सुनौलौ हजार दिनका आमाहरूलाई पोषिलो झोला, अण्डा, विरुवा तथा विद्यार्थीहरूलाई टिफिन बक्स वितरण गरिएको छ । गर्भवती महिलाहरूलाई स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउन प्रोत्साहन गर्नको लागि निःशुल्क एम्बुलेन्सको व्यवस्था गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१४. चालू आर्थिक वर्षमा वार्षिक अनुमानित आय रकम रु ५९ करोड ९४ लाख ३ हजार ४९९ रहेकोमा हालसम्म रु ५२ करोड ६३ लाख ६२ हजार ८२७ मात्र प्राप्त हुन आएको छ । चालू आ.व. को असारको पहिलो हप्तासम्म चालूतर्फ जम्मा रु ३७ करोड ५१ लाख ८४ हजार ७५४ मध्ये ६३.७२ प्रतिशत अर्थात २३ करोड ९० लाख ६२ हजार ७५ र पैसा ८४ खर्च भएको छ । पूँजिगततर्फको बजेट रु २२ करोड ४२ लाख १८ हजार ७७४ मध्ये ५०.४९ प्रतिशत अर्थात ११ करोड ३२ लाख ९७४ खर्च भएको छ । चालू आर्थिक वर्षको अन्त्यसम्ममा चालुखर्चतर्फ करिब २८ करोड अर्थात ७५ प्रतिशत र पूँजिगततर्फ करिब १८ करोड अर्थात ८० प्रतिशत खर्च हुने अनुमान गरेको छ ।

१५. अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि आय अनुमानको विवरण पेश गर्दछु ।
१६. आगामी आर्थिक वर्षका लागि संघ सरकारबाट प्राप्त हुने वित्त हस्तान्तरण अन्तर्गत संघीय समानिकरण अनुदानतर्फ रु ९ करोड ४४ लाख, सशर्त अनुदान चालु तर्फ २१ करोड २२ लाख ६७ हजार , शसर्त अनुदान पूँजीगत तर्फ ९ करोड ६२ लाख. विशेष अनुदान पूँजीगत तर्फ २ करोड, विशेष अनुदान चालु तर्फ १ करोड ७० लाख गरी संघीय सरकारबाट कुल ४३ करोड ९९ लाख १ हजार रकमको अनुमान गरेको छु ।
१७. गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्त हस्तान्तरण अन्तर्गत समानीकरण अनुदान रु १ करोड २० लाख ४३ हजार , विशेष अनुदान पूँजीगत रु ४० लाख, र समपुक अनुदान रु ६० लाख गरी कुल रु २ करोड २० लाख ४३ हजार प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु ।
१८. बाँडफाँड भई प्राप्त हुने राजश्व तर्फ संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने मुल्यअभिवृद्धी कर र अन्तशुल्कबाट रु ८ करोड २४ लाखको अनुमान गरेकोछु भने प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर र घर जग्गा रजिष्ट्रेशन करबाट रु ५५ लाख ९८ हजार प्राप्त हुने अनुमान गरेको छु ।
१९. बाँडफाँड भई प्राप्त जलविद्युत सम्बन्धी रोयल्टी बाट रु ४ करोड र वनजङ्गल रोयल्टीबाट रु १० हजार प्राप्त हुने अनुमान गरेकोछु
२०. आन्तरिक श्रोत तर्फ कर र गैरकर राजश्व गरी कुल तर्फ रु १ करोड ११ लाख उठाउन सकिने अनुमान गरेको छु । त्यस्तै बैंक मौज्दात रु ३ करोड ४९ लाख ३ हजार रहने अनुमान गरेको छु ।
२१. अन्तरसरकारी वित्त हस्तान्तरण, बाँडफाँड भई प्राप्त हुने राजश्व, रोयल्टी र गाउँपालिकाको आन्तरिक स्रोतबाट प्राप्त राजश्व र बैंक मौज्दात गरी आगामी आर्थिक वर्षको लागि रु ६३ करोड ६४ लाख ६५ हजार आय हुने अनुमान गरेको छु ।
२२. अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को क्षेत्रगत बजेट विनियोजनको विवरण पेश गर्दछु जसमा पूँजीगत खर्च तर्फ ३५ प्रतिशत र चालु खर्च तर्फ ६५ प्रतिशत बजेट वियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास

२३. आगामी आर्थिक वर्षमा पूर्वाधार विकास क्षेत्रमा रु. ४ करोड ६५ लाख विनियोजन गरेको छु जस अन्तर्गतका उपक्षेत्रहरूमा सडक तर्फ रु ३ करोड ७० लाख, भवन, आवास तथा बस्ती विकासमा रु २० लाख, उर्जा र विद्युतमा रु २० लाख, सम्पदा पूर्वाधारमा रु. २० लाख, पूननिर्माण तर्फ १५ लाख, सूचना र प्रविधि तर्फ रु. २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२४. हटिया चिउरीबोट सडकका लागि गण्डकी प्रदेश सरकारबाट प्राप्त समपूरक अनुदानतर्फको रु ६० लाख र गाउँपालिकाबाट सो मा थप रु ६० लाख गरी कुल रु १ करोड २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२५. सम्पन्न हुन बाँकी पुराना आयोजनालाई आगामी आर्थिक वर्षमा सम्पन्न हुने गरी रु २ करोड ५० लाख बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
२६. छाप — दब्छे — सुलसुले सडक योजनाको लागि रु ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२७. रुद्रवेणी — रानीघाट सडकको हटिया — रानीघाट सडक योजनाको लागि रु ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
२८. माध्यमिक विद्यालयहरू र आधारभूत स्वास्थ्य इकाइहरूमा कालोपत्रे सडकले जोड्ने कार्यका लागि ५० लाखको बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२९. सडक बत्ती जडान तथा मुख्य स्थानहरूमा सिसिक्यामेरा जडान गरी गाउँपालिकाको केन्द्रबाट अनुगमन गर्ने गरी पूर्वाधार विकास गर्नका लागि रु २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३०. छाप जिरो — इमशिल सडक वडा नं. ६ को लागि रु २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३१. छिस्दी — पुलक्याम्प सडक स्तरोन्ती वडा नं १ को लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३२. किपट देखि तीनमुखे पुलसम्मको मोटरबाटो ढलान, वडा नं. १ का लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३३. देउराली रानीमहल सडक स्तरोन्नती वडा नं ३ को लागि रु १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३४. कृषिबारी जौबारी सडक ढलान, वडा नं. ५ का लागि रु ५ लाख र बेलटारी भित्री बाटो ढलान कार्य, वडा नं. ५ का लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३५. नयाँमिल मेथीबारी सडक वडा नं. ५ को रु. ५ लाख, जैपते सुन्दौलीटोल सित्मा सडकको रु ३ लाख ५० हजार, ताप घुम्ती देखि बाँस्टारी हुदै पुल सम्म जाने सडक स्तरोन्नतीको लागि रु

- ५ लाख, गहलामदेखि गहलाम घाट जाने सडकको लागि रु ४ लाख, दुर्गामन्दिर देखि स्वास्थ्य चौकी जाने बाटो वडा नं २ को लागि रु ५ लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
३६. खहरे गोकुङ्गा सडक निर्माण कार्य, वडा नं. ४ का लागि रु १० लाख, मिर्मि मिलन चोक देखि फूलबारी चोकसम्म सडक ढलान, वडा नं. ७ का लागि रु ५ लाख, मिर्मि चोक देखि फूलबारी सडक ढलान वडा नं. ७ को लागि रु ५ लाख, पेट्रोल पम्प देखि बडहरे टोल सम्म सडक ढलान वडा नं ७ को लागि रु ५ लाखको विनियोजन गरेको छु ।
३७. लालटिन बजारदेखि चिदी चोकसम्मको मोटरबाटो स्तरोन्नती, वडा नं. २ का लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
३८. रुद्रवेणी ठाटीभज्याङ्ग मोटरबाटो स्तरोन्नती वडा नं. १, २ को लागि रु १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
३९. किपट—प्युँघा—रानीघाट सडकखण्डका लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
४०. भुष्टुङ—रुद्रवेणी सडक निर्माण, कालीगण्डकी—वेल्टारी पुल निर्माण, कालीगण्डकी बाँस्टारी पुल निर्माण, कालीगण्डकी चिउरीबोट पुल निर्माण र स्ट्रक्चरल डिजाइन परिवर्तन गरी कालीगण्डकी नदी पुलक्याम्प पुल (रिडी पुल) र अरुवा पुल निर्माण कार्यका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । लेतेखोला वडा नं. ३ पुल निर्माणको लागि रु. २० लाख, मिर्मि हर्मिचौर झोलुङ्गे पुलको लागि रु. १० लाखको व्यवस्था मिलाएको छु ।
४१. देउराली - झ्याब्रेडाँडा लसर्घा देखि रुद्रवेणी सडक गण्डकी लुम्बिनी प्रदेश जोड्ने सडक कालीगण्डकी वडा नं २ को लागि प्रदेश सरकारबाट रु १ करोड बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
४२. प्रदेश सरकारबाट निर्माण हुने गरी लसर्घा कोटाकोट रुद्रवेणी सडक निर्माण योजनाको लागि रु ३० लाख, मिर्मि क्याम्पस सडक स्तरोन्नतीको लागि रु ४० लाख, मिर्मि — हर्मिचौर मोटेरेवल पुल मर्मतको लागि रु ८० लाख, को व्यवस्था गरेको छु ।
४३. खानेपानी, बाटो, सिँचाई, अस्पतालको पूर्वाधार मर्मत सम्भारको लागि रु ३० लाखको बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४४. ३ नं वडाको वडा कार्यालय भवन निर्माणको लागि रु २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
४५. गाउँपालिका स्तरीय सिटीहल निर्माणको लागि रु २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
४६. गोरेटो बाटो निर्माणको लागि रु २० लाख विनियोजन गरेको छु ।

४७. कालीगण्डकी गाउँपालिकाबाट ग्यास विस्थापन गर्नको लागि आगामी आर्थिक वर्ष थप ५०० घर परिवारमा विद्युतीय चुल्हो वितरण गर्नको लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
४८. नयाँ ट्रायक, सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतीका आयोजना बैंकका योजनाहरूमा सोमेटोल भित्री सडक, किपट चिउरीबोट सडक, छाप डाँडा रानी महल मोटरबाटो, प्युघा मजुरे कोठी ढुङ्गा मोटर बाटो, टुम्लेक जल्लविर मोटरबाटो निर्माण, मेथिबारी — पधेरा वरडाँडँ सडक, NEA गेट देखि पुल सम्मको मोटरबाटो नयाँ ट्रायक, कुणादी मन्दिर देखि गायडाँडा हुदै छाप सम्म नयाँ ट्रायक, भगवती टोल देखि लिहाक खोला सम्म मोटर बाटो निर्माण, बारीचौर देखि सोलेहा मोटरबाटो निर्माण, शालिकराम लोकमार्ग अन्तर्गत भृगुतुङ्गेश्वर देखि वडा नं २ जोड्ने सडक निर्माण, बर्लामदेखी बारीचौर मोटरबाटो निर्माणको लागि बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
४९. सडक स्तरोन्नती तथा स्वास्थ्य चौकी, विद्यालय पहुँच मार्ग कालोपत्रे अन्तर्गतका आयोजना बैंकका योजनाहरूमा रिप्दी घुरडाँडा मोटरबाटो, जैपते इलुङ्गा सडक, ठाटी भञ्ज्याङ टुङ्कोट सडक वडा नं. १, धारादी किपट सडक, वैघा बारीचौर सडक, वैघा टड्लेहवा सडक, रानीखर्क देखि बगरसम्म मोटरबाटो स्तरोन्नती, लुडिखोला देखि सरुन जाने मोटर बाटो, फेदी हुदै खोरिया ध्रुवज्योती मोटर बाटोको लागि बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
५०. कन्टिन्जेन्सीतर्फको २० प्रतिशत रकम मर्मतसंभार कोषमा जम्मा गर्ने व्यवस्थालाई लागू गरेको छु ।

सामाजिक विकास

५१. आ.व. २०८१/८२ को लागि सामाजिक विकास क्षेत्रमा कुल रु ३५ करोड ३९ लाखको बजेट व्यवस्था गरेको छु । जसअन्तर्गतका उपक्षेत्रहरू शिक्षा तर्फ रु १८ करोड ९ लाख कुल बजेटको २९ प्रतिशत , स्वास्थ्य तर्फ रु १५ करोड ५३ लाख कुल बजेटको २४ प्रतिशत , लैङ्गिक समावेशिता तथा सामाजिक समानता लैसास तर्फ रु ३० लाख, खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ रु. ४२ लाख, भाषा तथा संस्कृती तर्फ रु. १५ लाख, महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक तर्फ रु १५ लाख, युवा तथा खेलकुद तर्फ रु. ७५ लाख को विनियोजन गरेको छु ।
५२. कालीगण्डकी अस्पतालको १५ शैयाको भवन निर्माणको लागि ८ करोड ६७ लाखको व्यवस्था मिलाएको छु ।

५३. वडा नं. ३ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणको लागि प्रदेश विशेष अनुदान मार्फत रु. ४० लाखको व्यवस्था मिलाएको छु ।
५४. आमा, बालबालिका तथा किशोर किशोरी पोषण सुधार कार्यक्रमको लागि रु. १ करोड ७० लाखको व्यवस्था गरेको छु ।
५५. पोषिलो झोला, अण्डा वितरण, विद्यार्थीलाई टिफिन बक्स वितरण लगाएतका कार्यक्रमको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
५६. कालीगण्डकी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरुको निशुल्क स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम निरन्तरता गरेको छु जसको लागि रु १ करोड ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
५७. शिक्षा क्षेत्रको लागि शसर्त अनुदान तर्फ १७ करोड ९ लाख ७६ हजारको व्यवस्था मिलाएको छु ।
५८. किटजन्य (कालाजार, औलो, डेङ्गु, स्क्रपस टाइफस) को परिक्षणको लागि बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
५९. कालीगण्डकी गाउँपालिकाका सम्पूर्ण नागरिकहरुको कालीगण्डकी अस्पताल, मिर्मिमा निःशुल्क उपचार गर्ने व्यवस्था मिलाएको छु । उक्त अस्पतालमा हुने सम्पूर्ण उपचार खर्च गाउँपालिकाले व्यहोर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ । सो लागि रु ३० लाख विनियोजन गरेको छु ।
६०. अस्पतालमा आखाँ र दन्त रोग उपचार सेवा विस्तारको लागि रु १५ लाखको विनियोजन गरेको छु ।
६१. वडा नं. ५ को स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माणको लागि रु २० लाख विनियोजन गरेको छु ।
६२. स्वास्थ्य क्षेत्रको लागि शसर्त अनुदानबाट कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरी रु. २ करोड ७६ लाख १३ हजारको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
६३. विद्यालय क्षेत्रको सुधारका लागि प्रधानाध्यापकको भत्तामा वृद्धि र विद्यालयमा कार्यरत विद्यालय कर्मचारीको सुविधाको निरन्तरताका लागि रु ६० लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
६४. कक्षा ५ र ८ को परीक्षा सञ्चालनको लागि रु ५ लाखको व्यवस्था गरेको छु ।
६५. कालीगण्डकी प्रज्ञा प्रतिष्ठान र कालीगण्डकी खेलकुद विकास समितिको स्थापना तथा संचालनका लागि रु १५ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
६६. विद्यालय क्षेत्रको विकास, स्वास्थ्य चौकीहरुको स्तरोन्नती, विद्यालय कर्मचारीहरुको पारिश्रमिक, खेल क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

६७. आलमदेवी बहुउद्देश्यीय खेलमैदान शौचालय निर्माण वडा नं. २ को लागि ३ लाख र मिर्मी खेलमैदान शौचालय निर्माण वडा नं. ७ को लागि ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
६८. बालबालिका, महिला मञ्च, दलित, जनजाति, ज्येष्ठ नागरिक, फरक क्षमताका व्यक्ति लगायतको सम्मान र क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यक कार्यक्रम र बजेटको बन्दोबस्त मिलाएको छु ।
६९. पठन सिप विकासको लागि रु १५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
७०. शिक्षा क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भारको लागि रु २५ लाखको व्यवस्था गरेको छु ।
७१. आलमदेवी बहुप्राविधिक शिक्षालयको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन, सामुदायिक विद्यालयमा संचालित प्राविधिकधार र क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको लागि छात्रवृत्ति कार्यक्रमको लागि रु १० लाखको व्यवस्था गरेको छु साथै जग्गा प्राप्ति तथा भवन निर्माण लगायतको कार्यका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
७२. आलमदेवी मन्दिर पर्यटन पूर्वधार निर्माणको लागि रु ९५ लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
७३. युवा उद्यमशिलाता प्रवर्द्धन गरी आन्तरिक रोजगारी सिर्जना गर्नका लागि विदेश हैन विजनेश कार्यक्रमका लागि विजनेश स्टार्टअपका लागि बिउ पूँजीमा अनुदान दिने कार्यका लागि हालको लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
७४. मातृभूमी पुस्तकालय वडा नं ४ लाई कर्मचारी व्यवस्थापन र सामुदायिक पुस्तकालय निरामशिललाई भवन निर्माणको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
७५. विद्यालय क्षेत्रको विकास, स्वास्थ्य चौकीहरूको स्तरोन्नति, विद्यालय कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक, खेल क्षेत्रको विकास लागि आवश्यक कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
७६. एक वडा एक खुला व्यामशाला पार्कको व्यवस्था र योग शिविर सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
७७. खेलकुद महोत्सव तथा अध्यक्ष कप २०८१ सञ्चालनको लागि रु ४० लाखको व्यवस्था गरेको छु ।
७८. चण्डी खेलमैदान स्तरोन्नती, तारबार वडा नं १ को लागि रु १० लाख, दब्छे खेल मैदानको लागि रु ३ लाखको विनियोजन गरेको छु ।
७९. राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिताको लागि रु ४ लाखको विनियोजन गरेको छु ।

८०. तेकवान्दो खेल सञ्चालनको लागि रु ३ लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
८१. सरकारी सेवामा प्रवेश गर्न इच्छुक कालीगण्डकी गाउँपालिकाका युवाहरुलाई प्रवेश तयारीका लागि आवश्यक कक्षा सञ्चालनका लागि बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
८२. खोर्दी खानेपानी तथा सरसफाई योजनाको लागि प्रदेश सरकारबाट रु ७२ लाखको व्यवस्था मिलाएको छु ।
८३. आगामी वर्षदेखि लागू हुने गरी कालीगण्डकी गाउँपालिकाको ४७६० घरपरिवारको खानेपानी व्यवस्थापनको लागि जलवायु अनुकूलित बृहत आयोजना कार्यक्रमबाट कालीगण्डकी बृहत खानेपानी आयोजनाको लागि रु ५० लाखको स्रोत सुनिश्चित गरी बहुवर्षिय ठेक्काको लागि प्रबन्ध मिलाएको छु ।
८४. बालमैत्री स्थानीय शासन र पोषणमैत्री गाउँपालिका घोषणाको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८५. नयाँ मिल मन्दिर निर्माण वडा नं. ५ को लागि रु. ४ लाखको व्यवस्था मिलाएको छु ।
८६. शिव मन्दिर गहलाम वडा नं ४ को लागि रु ३ लाखको व्यवस्था मिलाएको छु ।
८७. विद्यार्थीमा बचतको बानी विकास गर्नको लागि स्थानीय बैंक तथा वित्तिय संस्थाको सहकार्यमा एक विद्यार्थी एक बैंक खाता खोल्ने कार्यक्रमको लागि रु ३ लाख ५० हजारको बजेट व्यवस्था गरेको छु ।

आर्थिक विकास

८८. आगामी आ.व. २०८१/८२ मा आर्थिक विकास तर्फ रु. ६ करोड १८ लाख विनियोजन गर्दा यस अन्तर्गतका उपक्षेत्रहरु कृषि तर्फ रु ६८ लाख, सिँचाई तर्फ रु ३ करोड ५० लाख, पशु पन्छी विकास तर्फ रु. १७ लाख, पर्यटन विकास तर्फ रु. १ करोड १० लाख, श्रम रोजगार तथा गरिवी निवारण तर्फ रु. ३३ लाख, वैङ्क वित्तिय तथा सहकारी तर्फ रु १० लाख, नवप्रवर्द्धन तर्फ रु ३० लाख बजेट विनियोज गरेको छु ।
८९. वारीचौर लिफ्टिड सिँचाई योजना सम्पन्न गर्नको लागि संघीय विशेष अनुदान मार्फत रु. २ करोडको व्यवस्था गरेको छु ।
९०. मिर्मी लिफ्टीड सिँचाईको लागि ५० लाख, टंलेहवा लिफ्टीड सिँचाईको लागि ५० लाख र प्यूघा लिफ्टीड सिँचाई योजनालाई सम्पन्न गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

९१. सिँचाई तथा खानेपानी योजनाका लागि पाइप तथा ह्युम पाइप खरिदको लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
९२. बेल्टारी फाँट, राते चौर लिफ्टीड सिँचाई योजनाको लागि मन्त्रालयबाट रु ४० लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
९३. हेफर साँगको साझेदारी कार्यक्रममालाई निरन्तरता दिदै रु ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।
९४. कृषि उत्पादनको लागि आवश्यक पर्ने मलको अभावलाई पूर्ति गर्नको लागि र प्रारङ्गिक खेतीलाई प्रोत्साहन गर्न गडचौले मल उत्पादनको लागि रु ८ लाखको विनियोजन गरेको छु ।
९५. पुष्प खेती प्रवर्द्धन र प्रशोधन कार्यक्रमको लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
९६. खेतीयोग्य जमिनलाई बाझो राख्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्नको लागि सामूहिक खेती र भूमि बैङ्क कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।
९७. बेसार, गेडागुडी, च्याखला, अदुवाजस्ता कृषिजन्य उत्पादनको लागि आवश्यक प्याकेजिड / लेभलिड/ ग्रेडिड र ब्रान्डिन गर्ने कृषि संकलन केन्द्र मार्फत कृषिजन्य उत्पादनहरुको संकलन गरी कृषि एम्बुलेन्समार्फत कृषि बजारको पहुँच स्थापना गर्ने कार्यका लागि आवश्यक रु ६ लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
९८. रैथाने बालीहरुको संरक्षण गर्नको लागि रु ५ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
९९. ड्रागन फ्रुट बगैचा सञ्चालनको लागि रु १० लाख बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।
१००. गण्डकी प्रदेश सरकारबाट सञ्चालन हुने गरी बिर्घाटार एकिकृत सिँचाई योजना कालीगण्डकी गा पा ३ र ४ को लागि ७२ लाख, घाँकुर माथिल्लो र तल्लो सिँचाई कुलोको लागि २० लाख को व्यवस्था गरेको छु ।
१०१. पशु पन्छी स्वास्थ्य उपचारको लागि औषधी तथा ल्याब टेस्टका सामग्रीहरु खरिदको लागि रु ५ लाखको व्यवस्था गरेको छु ।
१०२. चालु आ.व.मा निर्माण हुने शित भण्डारको सञ्चालन र व्यवस्थापनको लागि रु ३ लाखको विनियोजन गरेको छु ।
१०३. फलफूल खेती योग्य जमिनको माटो परीक्षण गर्ने र सम्भाव्यता नतिजा प्राप्त भएका स्थानहरुमा किवि, एभोकाडो, लिची, मेवा, केरा, आँप आदि फलफूलको सघन खेती गरी फलफूल पकेट क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । सिप्लिगानको खेतीलाई प्रोत्साहन

गर्न पकेट क्षेत्र र चिउरीको पकेट क्षेत्र विकास गर्ने एवं विरुवा संकलनको लागि रु ६ लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।

१०४. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनको लागि कुल रु ९८ लाख ७० हजारको व्यवस्था मिलाएको छु ।

१०५. खरको छानो विस्थापन कार्यक्रमको लागि रु १० लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।

१०६. नयाँ आप पकेट विकास कार्यक्रमको लागि रु ८ लाखको बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।

१०७. कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

१०८. गरिबसँग विश्वेश्वर कार्यक्रमको सञ्चालनको लागि रु ४ लाख बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।

१०९. गरिबी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि रु १३ लाख बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।

वन वातावरण तथा भूसंरक्षण

११०. आगामी आ.व. २०८१/८२ मा वन वातावरण तथा भूसंरक्षण तर्फ रु. ९५ लाख विनियोजन गरेको छु । यस अन्तर्गतकाका क्षेत्रहरू नदी नियन्त्रण तर्फ १५ लाख, वातावरण र फोहोरमैला तर्फ १५ लाख, विपद जोखिम व्यवस्थापनको लागि रु ५० लाख विनियोजन गरेको छु ।

१११. वातावरण तथा जलवायु संरक्षणको लागि पुराना चौपारीहरूको संरक्षण तथा रिजार्ज पोखरी निर्माणको लागि बजेट व्यवस्था मिलाएको छु ।

११२. फलफूल वृक्षारोपण तथा कृषि वन कार्यक्रमको लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

११३. वातावरण मैत्री वडा र गाउँपालिका घोषणाको लागि रु ५ लाखको बजेट विनियोजन गरेको छु ।

११४. सिउन चौपारी विक टोल तटबन्धनको लागि रु ३ लाखको बजेट विनियोजन गरेको छु ।

संस्थागत विकास तथा सुशासन

११५. आगामी आ.व. २०८१/८२ मा संस्थागत विकास तथा सुशासनको लागि ४० लाखको व्यवस्था मिलाएको छु । जस अन्तर्गत संगठन तथा सेवा प्रवाह, राजस्व तथा स्रोत परिचालन, योजना र विकास तर्फ बजेट विनियोजन गरेको छु ।

११६. कर्मचारी कल्याण कोष संचालनको लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।

११७. अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गर्ने कर्मचारीको लागि योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कोष लागि रु ५ लाख को व्यवस्था गरेको छु ।
११८. देशको आन्तरिक अर्थतन्त्रलाई चलयामान गर्नको लागि स्वदेशको पर्यटकीय स्थानको घुमफिरलाई प्रोत्साहन गर्नको लागि कर्मचारी पर्यटन विदा कार्यक्रमको लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाएको छु ।
११९. गाउँपालिकाको समग्र विकास तथा सेवा प्रवाहका विषयमा नियमित रूपमा जनतासँग दोहोरो संवाद कायम गर्ने कार्यका लागि हाम्रो कालीगण्डकी गाउँपालिका कार्यक्रम र प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहका लागि हाम्रो कालीगण्डकी मोबाइल एप संचालनको लागि १५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१२०. अब म आगामी आ.व. का लागि तय गरिएका राजश्वसम्बन्धि नीतिहरूको व्यहोरा पेश गर्दछु ।
१२१. कर सिर्जना, कर दायित्व र कर लाभका विषयमा प्रभावकारी कार्यक्रम सञ्चालन गरी कर असुली गर्ने कार्यका लागि ठोस र प्रभावकारिरूपमा कार्य गरिनेछ ।
१२२. नागरिकलाई सिर्जना भएको कर दायित्व भुक्तानी गर्ने र गाउँपालिकाबाट सेवा सुविधा प्राप्त गर्ने कार्यलाई प्रत्यक्ष सम्बन्ध स्थापना गरी सेवा प्राप्तिका लागि कर दायित्व अनिवार्य चुक्ता गरेको हुनुपर्ने गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाएको छु । सेवा प्राप्तिका लागि कर तिरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था कडाइका साथ लागू गरिनेछ ।
१२३. क्षेत्रगत रूपमा बढी कर तिर्ने करदातालाई पुरस्कार र कर भुक्तानी नगर्ने करदातालाई दण्डको व्यवस्था मिलाएको छु ।
१२४. एकीकृत करलाई कडाइका साथ लागू गरिनेछ । संरचना निर्माण गर्दा नक्सा पासको व्यवस्थालाई अनिवार्य गरिनेछ । हालसम्म नक्सा पास नभएका संरचनालाई कानूनी व्यवस्था गरी निश्चित समय प्रदान गरिनेछ ।
१२५. करका दरहरूमा आवश्यक परिमार्जन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१२६. चालू आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को हालसम्मको यथार्थ खर्च तथा आ.व. अन्त्यसम्ममा हुने अनुमानित खर्चको विवरण र आगामी आ.व. २०८१/८२ का लागि अनुमानित आय र व्ययको श्रोतगत र योजनागत विवरण पेश गरेको छु । वडास्तरीय योजनाहरूको व्यवस्थित विवरण

अनुसूचिमा संलग्न रहेको छ । अन्य योजनाहरूको विवरण आयोजना बैकमा समावेश गरिएको छ ।

१२७. सम्मानित गाउँसभाबाट पारित आगामी आ.व. ०८१/८२ को नीति तथा कार्यक्रमले परिकल्पना गरेका समाजवाद उन्मुख लोककल्याणकारी स्थानीय सरकारका लक्ष्य प्राप्तिका लागि यो बजेटले महत्वपूर्ण योगदान पुर्याउनेछ भन्ने विश्वास लिएको छ । बजेट निर्माण गर्ने क्रममा सहयोग पुर्याउनुहुने गाउँपालिकाका श्रद्धेय अध्यक्षज्यू, वडाध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधीज्यूहरू तथा राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु । सबल र सक्षम ग्रामिण अर्थतन्त्रको निर्माण, रोजगारी सिर्जना र युवासहितको ग्रामिण वस्ति सिर्जना गर्ने कार्यमा लक्षित गरिएको प्रस्तुत बजेट समृद्ध गाउँपालिका सुखी नागरिकको गाउँपालिकाको आदर्श पूरा गर्नका लागि प्रभावकारी हुनेछ । प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रमहरूको पूर्ण कार्यान्वयनमा सम्बद्ध सबै पक्षको रचनात्मक सुझाव, साथ र सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्ने समेत विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद